

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemalbay

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Dünyada ve Türkiye'de yapılan bir çok bilimsel araştırmalar iklim değişikliğine neden olan kömürlü termik santrallerin ve kömür madenlerinin yurttaşların suya erişimlerini, geçim kaynaklarını, yerelde canlı sağlığını, havayı, suyu, toprağı kirlettiğı, doğayı yok ederken tarım alanlarını ve yerleşim yerlerini tahrip ettiğini ortaya koymaktadır.

Korona virüs epidemisinin tüm dünyada hızla yayıldığı, Türkiye'de de binleri aşan yurttaşımızın yaşamını yitirmesine, yüz binlerce kişinin enfekte olmasına neden olduğu ve salgının etkilerini sürdürdüğü bir dönemde Muğla'nın Milas ilçesine bağlı olan ve termik santrale kömür temini için istimlak edilmek istenen İkizköy'de köylü vatandaşlarımız Yeniköy Termik Santrali'nin öncelikle santrallerinin soğutma sistemleri ihtiyacı için suyu kullanması ve ihtiyaçlarından arta kalırsa köye su vermesi sonucu susuz bırakılmaktadırlar.

Yer altı suları da dahil olmak üzere suyun kullanım hakkının Muğla Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İşleri Müdürlüğü'nün “suyun halk için kullanılması” doğrultusunda Danıştay'a yapmış olduğu başvuruda Danıştay'ın bilirkişi olarak atadığı DSİ'nin raporuna istinaden Danıştay tarafından 2017'de termik santral ve kömür madeni faaliyetlerinin yoğun

su tüketimi öncelendirilip “*elektrik arzının su kullanım hakkından daha önemli olduğu*” gerekçesi ile su kullanım önceliğinin halktan, köylüden yana değil şirkete tahsisine onay vermiştir. Su kullanım önceliğinin havayı, toprağı kirleten, tarımı ve zeytinciliğı bitme noktasına getiren Yeniköy Termik Santrali’ni işleten firmaya verilmesi nedeniyle İkizköy ve Çamköy’de halk susuz kalmanın mağduriyetlerini yaşamaktadırlar.

Anayasanın 56. Maddesinde düzenlenen sağlık hakkı çevre ile bağı kurularak sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı olarak düzenlendiğinin göz ardı edilerek köyleri maden şirketine verilen köylülerin bir kısmı köylerini terk etmek zorunda bırakılırken, geri kalan köylüler de köylerini, yaşam ve geçim alanlarını terk etmeye zorlanmaktadırlar.

Yeniköy Termik Santralinin özelleştirilmesiyle birlikte İkizköy ve bölgedeki diğer birçok yerleşimin su ihtiyacının sağlandığı su kaynaklarının Özelleştirme İdaresinin Onayı ile Yeniköy Kemerköy Elektrik Üretim AŞ’ye devredilmesi ile Geyik Barajının suyunun % 75’i ve diğer sondaj kuyularından elde edilen suyun şirketin “kendi malı” olduğu ve yine kendi tesislerinin soğutulması için kullanılmaya başlanması ile özellikle pandemiden korunmada hijyenin özellikle önemli olduğu günlerde evlerinde kullanacak su bulamadıklarını, hayvanlarına su veremediklerini, tarlalarını sulayamadıklarını, susuzluğun yanı sıra çok hissedilir bir hava kirliliğı ve giderek artan kanser vakalarının mevcut olduğunu, tüm canlıların yaşama hakkı olarak su istediklerini, zeytinlerini üretmek isteyip, kömür, maden arama, dinamit sesi ve hava kirliliğı istemediklerini belirterek “artık bir var olma mücadelesi vermekte” olduklarını köy çeşmesi başında susuzluğa tepki göstererek yapmış oldukları basın açıklaması ile ifade etmişlerdir.

Bölgede vatandaşların sorunlarının çözümü için destek veren ve basın açıklamasına katılan Muğla Çevre Platformu Milas Meclisi ise “ *Asli sorumlunun köyün suyunun vanasını elinde tutan, bunu köylülerin arazilerini ucuza satın almak için tehdit olarak kullanan Yeniköy Kemerköy Termik Santrali adlı şirketin olduğu, hakem rolü oynayan Danıştay’ın bilirkişi olan DSI’nin elektrik üretiminin aciliyetini esas alan, köylülerin su ve yaşama hakkından hiç bahsetmeyen raporuna dayanarak MUSKİ’ye devretmeme yönünde verdiği kararın da bir insan hakları ihlali niteliğinde olduğu.*” yönündeki açıklaması ile tepkilerini dile getirmişlerdir.

Bu bağlamda;

- 1- Herkesin kişisel ve ev içi kullanımları için yeterli, güvenli, kabul edilebilir, erişilebilir suya sahip olması anayasal hak iken, Muğla, Milas İkizköylülerin içme ve kullanma sularının ellerinden alınarak şirketlere verilmesi nasıl mümkün olmaktadır?
- 2- Yıllardır yaşama, havaya, suya, doğaya verdiği zararları ulusal ve uluslararası hazırlanan raporlarla uzmanlarca dile getirilen, bölge halkları tarafından kurulmaması ve kapatılması yönünde mücadele verilen termik santrallerin kapatılmasına yönelik Bakanlığınızca uzman raporlarını ve halkı dikkate alan bir çalışma bulunmakta mıdır?
- 3- Ülkedeki yanlış su politikalarının değiştirilerek yeni demokratik-ekolojik su politikaları oluşturulması için sularımız üzerinde uygulanan ve tahrip etme, katletme, insansızlaştırma uygulamasına dönüşen projelerden vazgeçilmesine yönelik olarak bilim insanların, çevreci oluşumların ve halkların talepleri doğrultusunda bir çalışma Bakanlığınızca bir çalışma yürütülecek midir?
- 4- Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de hızla yayılan Covid-19 pandemisinden korunmak için en önemli etkenlerden birinin hijyen olduğu günümüzde İkizköylü’lerin bölgede yer alan Yeniköy Termik Santralince susuz bırakılmış oldukları bilginiz dahilinde midir?
- 5- İkizköylü yurttaşlar tarafından yaklaşık bir yıldır dile getirilen “suların kesilmesinin bir yıl önce şirketin köylülerin tarım topraklarını satın alma isteğine köylülerin karşı çıkmasıyla başladığı”, şirketin kendilerini susuzlukla cezalandırdığı iddialarına yönelik olarak Bakanlığınızca halk sağlığının önceliğini dikkate alacak herhangi bir denetleme ve çalışma yapılmış mıdır?
- 6- Muğla Çevre Platformunca Bakanlığınıza Yeniköy Termik Santralince köylülere yönelik hak ihlallerini içeren yapılan başvurular değerlendirilmiş midir?
- 7- Bakanlığınızca suyun ve toprağın şirketlere devredilmesinden vazgeçilmesi yönünde bir çalışma yapılacak mıdır?
- 8- Trakya’da halkın yaşamları, gelecekleri, doğası ve temiz hava hakları için 2 yıldır vermiş oldukları mücadele üzerine Kırklareli’nde kurulması planlanan 3 adet kömürlü termik santral projesinin iptal edildiği göz önüne alındığında Muğla, Eskişehir, Ankara, Konya ve Çanakkale gibi kömür tehdidini yaşayan şehirlerde de bulunan santrallerin kapatılma kararı verilmesine yönelik çalışmanız olacak mıdır?